

Beleid voor inkoop en aanbesteding

Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland
VO 27-05

Johan Vermeer, directeur-bestuurder
Juni 2023

Beleid voor inkoop en aanbesteding

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zuid Kennemerland

1. Inleiding

Bij het inkopen en aanbesteden door de overheid worden publieke gelden aangewend. Hierop rust de verantwoordelijkheid deze gelden op een rechtmatige, efficiënte en integere wijze te besteden. De richtlijnen gelden voor alle publiekrechtelijke instellingen. Dit zijn bedrijven en instellingen waarin de overheid grote invloed heeft, bijvoorbeeld wanneer de overheid die instelling (mede-) financiert. Ook de samenwerkingsverbanden passend onderwijs vallen hieronder. Op grond hiervan is het wenselijk om over een helder en eenduidig inkoop- en aanbestedingsbeleid te beschikken dat hierop aansluit.

De daadwerkelijke inkoopuitgaven van het Samenwerkingsverband zijn beperkt omdat conform het ondersteuningsplan zoveel mogelijk van de ontvangen bekostiging overgedragen wordt aan de deelnemende schoolbesturen. De inkoopuitgaven van het Samenwerkingsverband VO-ZK zijn beperkt. In dit document is het inkoop- en aanbestedingsbeleid van het Samenwerkingsverband VO-ZK weergegeven. Het beleid geeft aan wat de kaders zijn en op welke manier wij leveringen, diensten en werken inkopen.

De keuze voor een bepaalde wijze van aanbesteden wordt bepaald door nationale en internationale voorschriften:

- a. Nationaal: Besluit aanbestedingsregels voor overheidsoverdrachten (Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit januari 2013);
- b. Internationaal: Europese Richtlijnen voor de aanbesteding van werken, leveringen en diensten.

Ad a: Op het gebied van nationale wet- en regelgeving is voor het aanbesteden van werken in de overheidssector het Uniform Aanbestedingsreglement vastgesteld. Dit bevat met name procedures ten aanzien van de diverse vormen van aanbesteding, variërend van enkelvoudige onderhandse aanbestedingen tot en met meervoudige openbare aanbestedingen. Dit reglement is niet verplicht voorgeschreven maar wordt door de meeste overheidsinstanties toegepast. Ook andere publiekrechtelijke en semi-publiekrechtelijke organisaties hanteren het UAR-2001.

Ad b: De Europese richtlijnen zijn van toepassing als de geraamde waarde van de opdracht de in de richtlijnen opgenomen drempelwaarde overschrijdt. Het gaat om de totale vergoeding aan de leverancier, exclusief BTW. Indien de waarde vooraf niet exact kan worden vastgesteld, moet er een reële inschatting worden gemaakt. Hiervoor bestaan richtlijnen en aanwijzingen. Hierbij gaat bijzondere aandacht uit naar het verbod tot (kunstmatige) splitsing van opdrachten of een oneigenlijk gebruik van bijzondere regelingen om onder drempelbedragen te blijven en aldus aan de aanbestedingsregels te ontkomen.

2. Doelstellingen en Uitgangspunten

De doelstellingen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Samenwerkingsverband VO-ZK binnen de relevante wet- en regelgeving zijn als volgt:

- Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat publieke gelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed;
- Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn;
- Inkopen tegen de meest optimale prijs/kwaliteitverhouding.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is weergegeven vanuit de juridische, organisatorische, maatschappelijke en economische invalshoek. Deze zijn in de volgende paragrafen uiteengezet.

2.1 Juridische uitgangspunten

Wettelijk kader

Samenwerkingsverband VO-ZK doet haar werkzaamheden volgens de nationale en Europese wet- en regelgeving, ook met betrekking tot inkopen. De beginselen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn transparantie, objectiviteit, non-discriminatie en proportionaliteit. Proportionaliteit houdt in deze context in dat een inkoper uitsluitend eisen, voorwaarden en criteria stelt aan inschrijvers en inschrijvingen die in een redelijke verhouding staan tot het voorwerp van inkoop. Leidend hierbij is de in 2013 opgestelde landelijke Gids Proportionaliteit. Vanuit dit proportionaliteitsbeginsel geldt dat ook aanbestedingen die niet onder Europese aanbestedingen vallen aan de voorwaarden van de nieuwe aanbestedingswet moeten voldoen. Er moet een passende aanbestedingsprocedure worden gehanteerd, die aansluit bij het in te kopen onderwerp, afgezet tegen het karakter van de markt waarin potentiële leveranciers opereren. Opdrachten worden verdeeld in percelen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dit niet te doen. Binnen deze kaders moeten de mogelijkheden en kansen voor het midden- en kleinbedrijf groter worden om ook aan aanbestedingsprocedures mee te doen en opdrachten gegund te krijgen. Met uitzondering van de Europese aanbestedingsdrempels is het mogelijk van het inkoop- en aanbestedingsbeleid af te wijken. Daarvoor dient de afwijkingsgrond in het aanbestedingsdossier gemotiveerd te worden. Dit is het zogenaamde “pas toe of leg uitprincipe”.

Algemene inkoopvoorwaarden

Samenwerkingsverband VO-ZK kent geen algemene inkoopvoorwaarden. Gezien de beperkte omvang van de inkopen hebben eigen algemene inkoopvoorwaarden geen toegevoegde waarde. De algemene inkoopvoorwaarden van de leveranciers zijn leidend.

2.2 Organisatorische uitgangspunten

De directeur-bestuurder is aangewezen als inkoopcoördinator. Hij/zij heeft als zodanig de volgende taken en verantwoordelijkheden: opstellen van het inkoopbeleid en het beheren van de inkoopprocedure; opstellen en uitvoeren van leveranciers- en contractbeheer; uitvoeren van feitelijke aanbestedingstrajecten inclusief afsluiten contracten en raamovereenkomsten; aanleveren van managementinformatie op het gebied van inkoop. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan de Ledenraad van het Samenwerkingsverband VO-ZK.

2.3 Maatschappelijke uitgangspunten inkoopethiek

Inkoopethiek

De personen die namens Samenwerkingsverband VO-ZK handelen zijn loyaal aan de vereniging. Er dient geen persoonlijke belangenverstremeling te zijn met leveranciers van diensten en producten.

Samenwerkingsverband VO-ZK streeft naar een respectvolle, positieve en zakelijke relatie met haar leveranciers op de navolgende wijze: voorziet de leveranciers altijd van correcte informatie; behandelt verkregen informatie vertrouwelijk; geeft alle leveranciers gelijke informatie; voert leveranciersselecties uit op basis van relevante en objectieve criteria; houdt rekening met proportionaliteit; zal motiveren waarom een aanbidding is afgewezen als de leverancier hierom vraagt, overigens zonder dat dit tot nieuwe onderhandelingen leidt.

Duurzaam inkopen

Bij eventuele aanbestedingstrajecten schenkt Samenwerkingsverband VO-ZK aandacht aan duurzaamheid. Duurzaam, of maatschappelijk verantwoord inkopen betekent rekening houden met maatschappelijke gevolgen in het inkoop- en aanbestedingsproces. Het gaat hierbij om de sociale, milieugerelateerde en economische gevolgen. Duurzaam inkopen wordt waar mogelijk nagestreefd, maar is wel afhankelijk van het beschikbare budget.

E-procurement

Electronic procurement betekent dat we zoveel mogelijk gebruik maken van internettechnologie in het inkoopproces ter bevordering van effectiviteit en efficiency.

MKB en lokale leveranciers

Samenwerkingsverband VO-ZK streeft ernaar de regionale economie te stimuleren. Door de Europese richtlijn is dit niet direct mogelijk. Mogelijkheden om plaatselijke leveranciers te betrekken zijn: bij onderhandse aanbestedingen ook plaatselijke partijen uitnodigen; bij Europese aanbestedingen meerdere percelen opnemen, waardoor percelen kleiner worden.

2.4 Economische uitgangspunten

Voor het inkopen wordt een raming gemaakt van de opdrachtwaarde. De waarde wordt berekend over de totale contractduur. De omvang van de opdrachtwaarde bepaalt welke procedure wordt gevolgd. Het splitsen van de opdracht enkel en alleen om zo onder een Europese aanbestedingsplicht uit te komen, is verboden.

3. Inkoopprocedure

De toe te passen inkoopprocedure is allereerst afhankelijk van de aard van het product. Hierin maakt de wet het volgende onderscheid:

Werken: een schriftelijke overeenkomst voor het realiseren van infrastructurele dan wel bouwkundige werken die bestemd zijn voor het vervullen van een economische of technische functie. Werken zullen voor het samenwerkingsverband niet aan de orde zijn.

Leveringen: een schriftelijke overeenkomst voor aankoop, leasing of huur van een product (altijd tastbaar). Bijkomende werkzaamheden voor het leveren, aanbrengen of installeren van de producten worden als onderdeel van het product beschouwd. Voorbeelden zijn ICT-middelen, onderwijsleerpakket en energie.

Diensten: een schriftelijke overeenkomst voor het verrichten van diensten. Onder diensten worden alle prestaties begrepen die niet onder leveringen of werken vallen (en niet tastbaar zijn). Voorbeelden zijn inhuur van personeel en opleidingen.

Overheidsopdrachten voor sociale en andere specifieke diensten: sociale en specifieke diensten waarvoor een vereenvoudigde procedure geldt, gezien de beperkte grensoverschrijdende dimensie van deze diensten. Denk bijvoorbeeld aan diensten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, administratiediensten voor onderwijs en enkele juridisch diensten.

De mogelijke inkoopprocedures zijn:

1. Enkelvoudig onderhands aanbesteden:

De opdrachtgever kiest zelf één potentiële leverancier. De opdracht wordt niet gepubliceerd en er is geen sprake van concurrentie tussen leveranciers. Deze vorm van marktbenadering wordt slechts beperkt toegepast, met name bij kleinere inkoopbedragen. Op basis van een aantal objectieve criteria wordt gezocht naar een geschikte -veelal lokale- ondernemer die uitgenodigd wordt om offerte uit te brengen.

2. Meervoudig onderhands aanbesteden:

De opdrachtgever kiest minimaal drie potentiële leveranciers uit die op basis van objectieve criteria een offerte uitbrengen. Hier is sprake van beperkte concurrentie.

3. Nationaal openbaar aanbesteden:

De opdrachtgever publiceert de opdracht via Tendered of een ander medium dat op dat moment voorgeschreven is. Iedere leverancier mag een aanbieding doen zodat er vrije concurrentie tussen leveranciers mogelijk is. De opdrachtgever bepaalt op grond van vooraf gepubliceerde objectieve selectie- en gunningscriteria aan wie de opdracht gegund wordt.

4. Europees aanbesteden:

De opdrachtgever plaatst op Europees niveau een aankondiging voor een opdracht. De opdracht is toegankelijk voor alle leveranciers zodat er vrije concurrentie is tussen alle Europese leveranciers. De opdrachtgever bepaalt op grond van vooraf gepubliceerde objectieve selectie- en gunningscriteria aan wie de opdracht gegund wordt.

3.1 Drempelbedragen

Op basis van de geraamde opdrachtwaarde exclusief BTW voor de gehele contractduur wordt bekeken onder welke drempel de desbetreffende opdracht blijft. Afhankelijk van de drempel is een inkoopprocedure van toepassing. Met uitzondering van de Europese aanbestedingsdrempels is het mogelijk van het inkoop- en aanbestedingsbeleid af te wijken. Daarvoor dient de afwijkingsgrond in het aanbestedingsdossier gemotiveerd te worden. Dit is het zogenaamde “pas toe of leg uitprincipe”.

Levering en diensten

(en aan werken gerelateerde leveringen en diensten)

	enkelvoudig	meervoudig	nationaal openbaar	Europees
0-50.000	voorkeur	motiveren	nee	nee
50.000 tot 70.000	motiveren	voorkeur	nee	nee
70.000 tot 100.000	nee	voorkeur	motiveren	nee
100.000 tot Europese drempel	nee	motiveren + bestuurlijke toestemming	voorkeur	motiveren + bestuurlijke toestemming
>Europese drempel	nee	nee	nee	verplicht!

De Europese drempel voor leveringen en diensten is tot 31 december 2023: €215.000. Daarna wordt deze weer voor twee jaar vastgesteld.

Werken

	enkelvoudig	meervoudig	nationaal openbaar	Europees
0-50.000	voorkeur	nee	nee	nee
50.000 tot 150.000	motiveren	voorkeur	nee	nee
150.000 tot 750.000	nee	voorkeur	motiveren + bestuurlijke toestemming	nee
750.000 tot 1.500.000	nee	voorkeur	motiveren	nee
1.500.000 tot 3.000.000	nee	motiveren + bestuurlijke toestemming	voorkeur	nee
3.000.000 tot Europese drempel	nee	nee	voorkeur	motiveren + bestuurlijke toestemming
>Europese drempel	nee	nee	nee	verplicht

De Europese drempel voor werken is tot 31 december 2023: € 5.382.000. Daarna wordt deze weer voor twee jaar vastgesteld.

Sociale en specifieke diensten

	enkelvoudig	meervoudig	nationaal openbaar	Europees
0-50.000	voorkeur	motiveren	nee	nee
50.000 tot 150.000	Voorkeur	Motiveren	nee	nee
150.000 tot 750.000	voorkeur	Motiveren	motiveren + bestuurlijke toestemming	nee
>Europese drempel	nee	nee	nee	verplicht

De Europese drempel voor werken is tot 31 december 2023: € 750.000. Daarna wordt deze weer voor twee jaar vastgesteld.

Toelichting bij de tabellen:

	Voorkeursprocedure : de motivering kan rechtstreeks afgeleid worden uit het inkoopbeleid. In het aanbestedingsdossier kan daarvoor direct naar verwezen worden.
	Motiveren : de motivering kan niet rechtstreeks uit het inkoopbeleid worden afgeleid. De keuze voor deze procedure moet nader onderbouwd worden (bv. aan de hand van voorschrift 3.4A van de Gids Proportionaliteit). Uitgelegd moet worden dat met betrekking tot deze specifieke opdracht

	het meer proportioneel is om de deze procedure toe te passen. Dit moet specifiek in het aanbestedingsdossier worden uitgelegd.
	Motiveren + bestuurlijke toestemming : de motivering kan niet rechtstreeks uit het inkoopbeleid worden afgeleid. De keuze voor deze procedure moet nader onderbouwd worden (bv. aan de hand van voorschrift 3.4A van de Gids Proportionaliteit). Uitgelegd moet worden dat met betrekking tot deze specifieke opdracht het meer proportioneel is om de deze procedure toe te passen. Dit moet specifiek in het aanbestedingsdossier worden uitgelegd. Bovendien dient het besluit om deze procedure toe te passen te worden voorgelegd aan het bevoegde bestuursorgaan. Vanwege de aard van het onderwerp, het bedrag, of de politieke gevoeligheid. De toestemming van het bestuurorgaan om de andere procedure toe te passen moet in het aanbestedingsdossier worden opgenomen. Het heeft de voorkeur de bestuurlijke toestemming te vergezellen van een inkoopadvies.
	Nee : deze procedure is niet toegestaan omdat het of niet proportioneel geacht wordt, of omdat het wettelijk niet in toegestaan.

3.2 Inwerkingtreding

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is vanaf 1 juli 2023 van kracht.